

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

Ikt.szám: EL-1650-103/2020.

Feuerbach Szabolcs úr
polgármester
Szakály Község Önkormányzata

Szakály

Tisztelt Polgármester Úr!

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) elvégezte az „Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése – három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatali székhelyi községi önkormányzatai, összesen 201 önkormányzat gazdálkodásának fenntarthatósága” című ellenőrzését.

Az ellenőrzés a Magyar Államkincstár által rendelkezésre bocsátott, az önkormányzatok 2016. és 2017. évi éves költségvetési beszámolójának, időközi költségvetési jelentéseinek és mérlegjelentéseinek a központi információs rendszerben szereplő adatain alapult. Az ellenőrzés célja az önkormányzatok központi információs rendszerében szereplő adatok értékelése alapján beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása volt. A kockázatok értékelése a pénzügyi gazdálkodás, az eladósodás és a vagyongazdálkodás területére terjedt ki. A 201 községi önkormányzat tekintetében az ÁSZ rendszerszintű értékelését az Ön részére megküldött és nyilvánosságra hozott jelentés tartalmazza.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) határozza meg a pénzügyi egyensúly megteremtésének és fenntartásának törvényi garanciáját. Az Mötv. 111. § (4) bekezdése szerint a helyi önkormányzat költségvetési rendeletében működési hiány nem tervezhető. Az ellenőrzés az egyes önkormányzatok szintjén is beazonosította a pénzügyi gazdálkodás, az eladósodás és a vagyongazdálkodás kockázatait, melynek értékelése alapján az önkormányzatnál a törvényi előírások érvényesülése érdekében az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.) 33. § (6) bekezdésében szabályozott elnöki **figyelemfelhívással** fordulok Önhöz.

Az ellenőrzés 2017. évre vonatkozóan az alábbi területeken tárt fel Önkormányzati értékelést és kezelést igénylő kockázatokat:

1. Az önkormányzat gazdálkodásában fennállt az adósságrendezési eljárás megindításának kockázata a 2017. évben fennálló, 90 napon túli kötelezettségállomány miatt. A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 5. § (1) bekezdése előírja a képviselő-testület polgármester általi összehívását, a fizetési kötelezettségek rendezésére vonatkozóan a képviselő-testület határozathozatalát, vagy a

képviselő-testület felhatalmazása alapján az adósságrendezési eljárás azonnali kezdeményezését a polgármester által. A 90 napon túli szállítóállomány kezelése azonnali likviditás-menedzsmenti lépéseket tesz szükségessé, fennállása veszélyezteti az önkormányzat feladatellátását.

2. Az önkormányzat működési bevételei 2017. évben nem nyújtottak fedezetet a működési kiadásokra, ezáltal veszélybe került az önkormányzat törvényi kötelezettségét jelentő feladatok ellátásának fenntarthatósága. A kockázat kezelése érdekében szükséges a működési feladatok és a bevételek számbavétele, valamint a kiadások áttekintése, csökkentése. A működési egyensúly biztosításáig indokolt a saját erőből történő beruházások indításának felfüggesztése.
3. Az önkormányzatnál – a működési jövedelem és a lejárt szállítói állomány aránya alapján – a lejárt dologi, felújítási, beruházási kötelezettségekre a 2017. évi működési jövedelem nem nyújtott fedezetet. Az önkormányzat gazdálkodásában fennáll a szállítók felé történő eladósodás kockázata. Az önkormányzat többet költ, mint amennyi bevétele keletkezik. A fennálló kötelezettségek teljesítésére nem áll rendelkezésre fedezet, nem kerül sor azok kifizetésére.

Az ellenőrzés által beazonosított és jelen figyelemfelhívó levélben szereplő kockázatok fennállását a 2018-2019. év vonatkozásában szükséges az önkormányzatnak értékelni. Annak érdekében, hogy az önkormányzat biztosítsa a törvényben foglaltak érvényesülését a 2019. évben is fennálló kockázatok kezelése szükséges.

Kérem Polgármester urat, hogy az ÁSZ tv. 33. § (6) bekezdése alapján a figyelemfelhívó levélben foglaltakat tizenöt napon belül elbírálni, a megfelelő intézkedést megtenni és erről értesíteni szíveskedjen.

Felhívom Polgármester úr figyelmét, hogy az ellenőrzött szerv vezetőjének az ÁSZ tv. 33. § (6) bekezdésében meghatározott kötelezettsége az ÁSZ tv. 28. § (1) bekezdése értelmében közreműködési kötelezettségnek minősül, amelynek megalapozott indok nélkül nem, vagy késedelmes teljesítése az ÁSZ tv. 28. § (5) bekezdése alapján az ÁSZ tv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását teszi lehetővé.

Budapest, 2020. január hó 29. nap

Tisztelettel:

Domokos László s.k.

A kiadmány hiteles

Holman Magdolna
felügyeleti vezető

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS
ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL

AVDH Bélyegző

82/17-3/2020

Tisztelt Polgármester Úrhölgy/Úr!

Az Állami Számvevőszék befejezte az „Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése – Három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatali székhelyi községi önkormányzatai, összesen 201 községi önkormányzat gazdálkodásának fenntarthatósága” című ellenőrzését. Az ellenőrzésről készült számvevőszéki jelentést hasznosítás céljából mellékelten megküldöm.

Tájékoztatom, hogy 2020. január 29-én a jelentés elektronikusan is közreadásra került, amely a címre kattintva, vagy az Állami Számvevőszék hivatalos honlapján <https://asz.hu/hu/jelentesek/osszes-jelentes-sorszam-szerint> alatt érhető el.

A jelentés sajtó-összefoglalója az alábbi linkre kattintva, vagy az Állami Számvevőszék hivatalos honlapján <https://asz.hu/hu/sajto-osszefoglalok-sorszam-szerint> menüpont alatt található:

- Összefoglaló a sajtó számára – Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése – Három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatali székhelyi községi önkormányzatai, összesen 201 községi önkormányzat gazdálkodásának fenntarthatósága (20003)

A számvevőszéki ellenőrzések célja nem a hibakeresés, hanem az, hogy az esetleges hiányosságok feltárásával a kellő pozitív változások mihamarabb elinduljanak, és fenntarthatóan működjenek. Az ellenőrzés segít értékes rendet teremteni. Ez olyan fontos társadalmi érdek, amely a közigazgatás rendeltetésszerű, hatékony és eredményes működését biztosítja, és ezzel az állami/önkormányzati szervezetek működésébe vetett közbizalmat napról napra erősíti.

Az Állami Számvevőszék a közpénzügyi helyzet javulása érdekében nemcsak ellenőrzéseket végez, hanem elemzéseket és tanulmányokat is készít, valamint kialakította az öntesztek rendszerét, amelyeket az alábbiakban szíves figyelmébe ajánlok.

Ellenőrzési tapasztalatok alapján az önkormányzatokat érintően összefoglaló elemzés készült többek között az önkormányzatok befektetési tevékenységéhez, adósságrendezéséhez, a belső ellenőrzési tevékenységhez, a többségi tulajdonába tartozó gazdasági társaságokhoz kapcsolódóan, amelyek az Állami Számvevőszék hivatalos honlapján <https://asz.hu/hu/publikaciok/osszes-elemzes> alatt érhetőek el.

A közpénzekkel való felelős gazdálkodás javításának előmozdítását szolgálják az öntesztek, amelyek kitöltése önkéntes. Célja, hogy a kitöltő pontos képet kapjon saját szervezete működésének szabályozottságáról, a belső kontrollrendszer állapotáról, a korrupciós veszélyek elleni védelemről, de az önteszt használható kockázatelemzésre, és ellenőrzésre is, illetve a javítási lehetőségek beazonosítására. Az öntesztek az Állami Számvevőszék honlapjáról, a <https://asz.hu/hu/ontesztek> útvonalon érhetőek el.

Budapest, 2020. január 29.

Tisztelettel:

Domokos László sk.

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése

Három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatali székhely községi önkormányzatai, összesen 201 önkormányzat gazdálkodásának fenntarthatósága
2020.

20003
www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

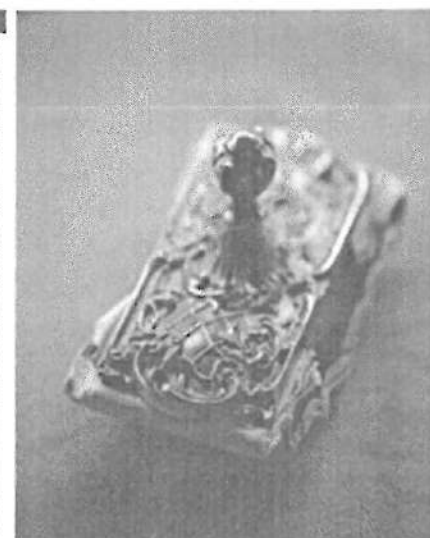
Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése

Három vagy négy önkormányzat alkotta közös
önkormányzati hivatali székhely községi
önkormányzatai, összesen 201 önkormányzat
gazdálkodásának fenntarthatósága

2020. 01. hó 29. nap

Dömökös László
elnök

AZ ELLENŐRZÉST FELÜGYELTE:

HOLMAN MAGDOLNA JULIANNA felügyeleti vezető

AZ ELLENŐRZÉST VEZETTE ÉS A VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS:

KISTÓTH KRISZTINA ellenőrzésvezető

A PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT FELELŐS:

SZAPPANOS JÚLIA osztályvezető

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KORÁBBI SZÁMVEVŐSZÉKI JELENTÉSEK:

- címe: Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján
végzett ellenőrzése – A nagyközségi önkormány-
zatok gazdálkodásának fenntarthatósága

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján
végzett ellenőrzése – A városi önkormányzatok
gazdálkodásának fenntarthatósága

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján
végzett ellenőrzése – 220 önálló polgármesteri hi-
vatallal rendelkező községi önkormányzat gazdál-
kodásának fenntarthatósága

Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján
végzett ellenőrzése – Öt vagy annál több önkor-
mányzat alkotta közös önkormányzati hivatali
székhely községi önkormányzatai, összesen 144
községi önkormányzat gazdálkodásának fenntart-
hatósága
- sorszáma: 18081; 19017; 19246; 19247

Jelentéseink az Országgyű-
lés számítógépes
hálózatán és az Interneten
a www.asz.hu címen is
olvashatóak.

IKTATÓSZÁM: EL-2353-001/2019.

TÉMASZÁM: 2504

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V084802

TARTALOMJEGYZÉK

■ ÉRTÉKELÉS.....	5
■ KÖVETKEZTETÉS.....	7
■ AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA.....	8
■ AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE	9
■ AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA	11
■ A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI	12
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI	13
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	15
■ MELLÉKLETEK.....	25
I. sz. melléklet: Fogalomtár	25
II. sz. melléklet: Az ellenőrzési kritériumok módszertana és értékelése.....	28
III. sz. melléklet: Az eszközök és források alakulása kiemelt mérlegsoranként a 2016-2017. években (E Ft).....	30
IV. sz. melléklet: Pénzügyi egyensúlyi helyzet CLF módszer szerinti értékelése a 2016-2017. években (E Ft).....	31
V. sz. melléklet: Az Önkormányzatok 2016-2017. évi főbb mutatóinak és kockázati területeinek összefoglaló értékelése.....	33
VI. sz. melléklet: Az Önkormányzatok 2016-2017. évi főbb mutatóinak és kockázati területeinek részletes értékelése	34
VII. sz. melléklet: Monitoring alá vont Önkormányzatok	36
■ FÜGGELÉKEK	39
I. sz. függelék: A jelentésben beazonosított 2017. évre vonatkozó kockázatokkal érintett önkormányzatok	39
II. sz. függelék: Észrevételek	41
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	43

ÉRTÉKELÉS

Az Állami Számvevőszék azon 201 közös hivatali székhely önkormányzat gazdálkodásának a kockázatait értékelte, amelyekhez három vagy négy községi önkormányzat tartozik. A 2016. és 2017. évekre vonatkozó önkormányzati éves beszámolók adatai szerint az önkormányzatok gazdálkodása stabil volt, a pénzügyi egyensúly és a vagyon értékének megőrzését biztosították. Az adósságkonszolidációt követően az önkormányzatok gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt, a pozitív és növekvő pénzügyi pozíció mellett vagyonuk növekedett, azonban az eszközpótlásról nem gondoskodtak.

Az ellenőrzés társadalmi indokoltsága

A magyar települési önkormányzatok a 2002-2008. között felhalmozott adósságállományának állami konszolidációjára 2011. és 2014. között került sor. Az adósságkonszolidációk eredményeként, illetve az önkormányzatok feladatellátása újra struktúráldásával, rendszerszinten pénzügyi helyzetük helyreállt. Ugyanakkor az önkormányzatok gazdálkodásából eredő veszélyek miatt az ÁSZ továbbra is kiemelt figyelmet fordít az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok monitorizálására, a pénzügyi sérülékenységet okozó folyamatokra, az önkormányzati alrendszer veszélyeztető rendszeregyensúlyi kockázatokra annak érdekében, hogy a konszolidáció eredményei fenntarthatóak legyenek.

A Magyar Államkincstár központi információs rendszerében rendelkezésre álló önkormányzati éves költségvetési beszámolók adatait felhasználva, az önkormányzatok pénzügyi- és vagyongazdálkodási, valamint eladósodottság területén végzett monitoring riportok kiértékelésével az ÁSZ hozzájárul azon kockázatos területek feltárásához, amelyek rendszerszintű, vagy egyedi önkormányzati szintű beavatkozást igényelnek az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyának fenntarthatósága érdekében.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok teherbíró képességére figyelemmel a differenciált hatáskör telepítés elvén alapul. Ez megjelenik az éves költségvetésükben. Erre figyelemmel a pénzügyi monitoringon alapuló ellenőrzés lehetőséget ad az egyes településtípus szerinti települések pénzügyi-gazdasági helyzetének rendszerszintű értékelésére, és a kockázatforrást jelentő területek beazonosítására. A községi településtípusba tartozó önkormányzatokon belül az ÁSZ önálló kockázati csoportot képzett a három és négy önkormányzat alkotta közös hivatali székhely községi önkormányzatokra. Emellett a monitoring típusú ellenőrzés az ÁSZ erőforrásainak hatékony felhasználásával, az adatbekérések minimalizálásával, a kockázatokra fókuszáltnak, széles lefedettséget képes biztosítani az önkormányzati alrendszer területén.

Főbb megállapítások

Pénzügyi gazdálkodás

Az ellátott feladatok finanszírozási struktúrája nem jelentett kockázatot, a működési bevételek fedezetet nyújtottak a működési kiadásokra.

A felhalmozási kiadások finanszírozása nem jelentett kockázatforrást, a 2017. évben a felhalmozási bevételek fedezetet nyújtottak a felhalmozási kiadásokra.

A működési jövedelem mindkét évben pozitív volt, fedezetet biztosított a külső források visszafizetésére.

Eladósodás

A pénzügyi pozíció jelentős javulása miatt nem állt fenn az eladósodás kockázata.

A lejárt szállítói kötelezettség kockázatot hordozott az Önkormányzatok feladatellátására.

A pénzügyi kötelezettségek állománya nem jelentett kockázatforrást.

Az önkormányzatok garancia- és kezességvállalási kötelezettséggel a 2017. év végén nem rendelkeztek.

Vagyongazdálkodás

A vagyonváltozás nem hordozott kockázatot, az önkormányzatok vagyona növekedett.

A tárgyi eszközök vagyónpótlása nem történt meg, mely kockázatot jelentett a belső eladósodásra.

A többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok nem jelentettek kockázatforrást.

Az ellenőrzött időszakban az három és négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatal fenntartó székhely önkormányzatok gazdálkodása stabil volt. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt, pénzügyi pozíciójuk jelentős mértékben javult, könyvviteli mérleg szerinti vagyonuk növekedett, azonban az eszközpótlásról az ellenőrzött időszakban nem gondoskodtak.

KÖVETKEZTETÉS

201 három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatal székhelyi községi önkormányzat pénzügyi egyensúlya a feladatok és gazdálkodási feltételek lényeges változása nélkül fenntartható, rendszerszintű beavatkozást nem igényel. Az eladósodás rendszerszintű kockázata nem áll fenn. Az eszközpótlás finanszírozása, a vagyon értékének megőrzése területén intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése, a közfeladat ellátása hosszú távon biztosított legyen.

A pénzügyi gazdálkodás, az eladósodás és a vagyongazdálkodás területén a 201 községi önkormányzat önkormányzati szintű kockázatait is értékeltük. A 2017. évre vonatkozó értékelést megküldtük a kockázatokkal érintett településekre, megjelölve a kockázatos területeket. E településeken közel 116 ezer ember él, az ellenőrzéssel érintett lakosság 40 % - a.

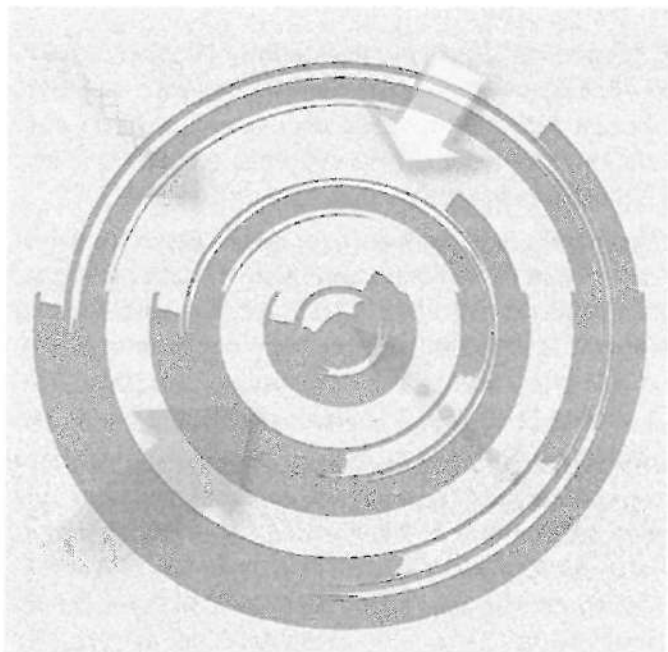
Figyelemfelhívó levél keretében jeleztük

- a jelentés I. sz. függelékében szereplő, negatív működési jövedelemmel, 90 napon túli lejárt szállítóállománnyal, valamint lejárt kötelezettségekkel rendelkező, összesen 49 önkormányzat;
- a pénzügyi gazdálkodás, az eladósodás, a vagyongazdálkodás kockázati értékelését követően a kettő, vagy három területen közepes kockázattal rendelkező, összesen 35 önkormányzat

gazdálkodásából eredő 2017. évi kockázatokat. A pénzügyi egyensúly megteremtése, fenntartása érdekében, figyelemmel a 2018-2019-ben bekövetkezett változásokra ezen önkormányzatoknak a kockázatokat a 2019. év tekintetében értékelni kell. A kockázatok súlyának, a működési egyensúlyra és a feladatellátásra gyakorolt hatásának megfelelően kell az önkormányzatoknak a kockázatokat kezelniük, az intézkedéseket megtenniük.

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA az önkormányzatok központi információs rendszerében szereplő adatok értékelése alapján beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása.

AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE

A község településtípushoz tartozó 201 önkormányzat

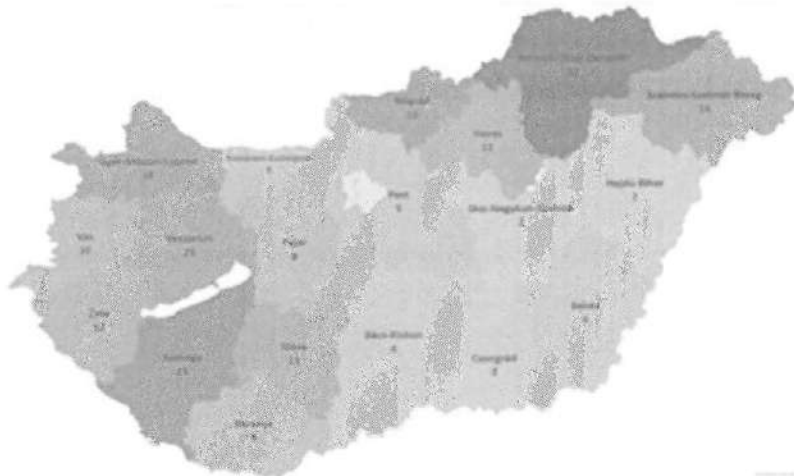

A MÁK¹ törzskönyvi nyilvántartása szerint a 2016. és a 2017. években 2678 községi önkormányzat volt. Ezen belül csoportot képeznek azon közös hivatali székhely önkormányzatok, amelyekhez három vagy négy községi önkormányzat tartozik, összesen 201 önkormányzat (továbbiakban Önkormányzat²).

A települések 2017. január 1-jei népességszámát figyelembe véve 1000 fő lakosság szám alatt 46 önkormányzat, 1001-2000 fő között 119, 2001-3000 fő közötti lakosság számú önkormányzat 28, míg 3001 fő lakosság szám felett 4 önkormányzat volt. A 201 község állandó lakosságának száma 2016. január 1-jén 288 117 fő, 2017. január 1-jén 287 572 fő volt, 545 fővel csökkent.

Az Önkormányzatoknál az egy állandó lakosra jutó működési kiadások összege a 2016. évben 181,5 ezer Ft, a 2017. évben 186,9 ezer Ft volt, az egy lakosra jutó helyi adóbevétel pedig a 2016. és 2017-ben is 27,4 ezer Ft összegben teljesült. A 201 község közül a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet³ szerint 2017. január 1-jéig a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma 52, a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma 49 volt.

Az önkormányzatok megyék szerinti eloszlását a térkép mutatja.

Az Önkormányzatok közül a 2016. évben 73, míg a 2017. évben 81 önkormányzat kapott önkormányzati rendkívüli támogatást.

A 201 önkormányzat közül 2016. évről a 2017. évre 5-nél intézmény megszűnés miatt feladatcsökkenés, míg 16 esetben új intézmények – óvodák, konyhák, szolgáltató központ, szociális központ, idősek otthona – alapításával feladatbővülés valósult meg.

Az Önkormányzatok többségi tulajdonú gazdasági társaságainak a száma 2015.évről a 2016. évre négygyel növekedett, míg a 2017. évben egygyel csökkent. A 2017. év végi többségi tulajdonú társaságok száma 33 volt.

Az Önkormányzatok összevont költségvetési beszámolók szerint teljesített éves költségvetési bevételeit és költségvetési kiadását, a könyvviteli mérleg szerinti eszközök, a követelések és kötelezettségek állományi értékét az 1. táblázat mutatja be)

1. táblázat

Me: M Ft⁴

Év	Bevételek	Kiadások	Eszközök	Követelések	Kötelezettségek
2016.	62 327,6	58 973,2	212 278,6	4 499,0	2 581,3
2017.	81 087,4	65 212,0	237 238,6	7 176,7	3 340,6

Forrás: Önkormányzatok beszámolói

AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA

AZ ÁSZ STRATÉGIÁJÁBAN célul tűzte ki, hogy az önkormányzatok ellenőrzése során azok pénzügyi-gazdasági helyzetét értékeli, kockázatait feltárja. Az új megközelítésű, elemzéssel alátámasztott mintavétellel, illetve ellenőrzési eljárásokkal csökkentse a helyszíni ellenőrzések számát. A monitoring rendszer az önkormányzatok éves költségvetési beszámolójának, időközi költségvetési jelentéseinek és mérlegjelentéseinek a központi információs rendszerben szereplő adatai értékelése alapján jelzi, hogy melyek azok az önkormányzatok, és melyek azok a területek, ahol olyan kedvezőtlen gazdasági folyamatok, vagy gazdasági események következtek be, amelyek ellenőrzés lefolytatását teszik indokolttá.

Ennek az egyszerűsített ellenőrzési módszernek az eredményeként megtörténik az önkormányzatok pénzügyi, vagyoni helyzetének megítélése, a pénzügyi egyensúly minősítése, továbbá a változások hatásának értékelése.

AZ ÖNKORMÁNYZATI ALRENDSZERBEN megjelenő gazdálkodási nehézségek, likviditási problémák és az eladósodottság növekedése az ÁSZ figyelmét a 2011. évtől az önkormányzatok pénzügyi helyzetére irányította. Az önkormányzati feladatellátást érintő átalakítások meghatározó része a 2013. évben következett be azzal, hogy az igazgatási, az oktatási, az egészségügyi és a szociális ellátásban a feladatok jelentős hányadát átvette az állam.

Az önkormányzati alrendszerben a 2013. évtől bevezetett új feladatfinanszírozási rendszer keretein belül továbbra is megoldandó kérdés a pénzügyi egyensúly megteremtése, hosszú távú fenntartása. Ahhoz, hogy az önkormányzatok meg tudjanak felelni a számukra meghatározott – szigorúbb – gazdálkodási szabályoknak, és az új feltételek mellett is biztosítható legyen a közszolgáltatások megfelelő színvonalú ellátása, szükséges volt a pénzügyi-gazdasági rendszerük alapjainak megszilárdítása, amely célt az adósságkonszolidáció szolgálta.

Az adósságkonszolidáció az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére kedvező hatást gyakorolt, azonban a problémák kiváltó okait nem szüntette meg, ennek kezelése nélkül viszont az adósságállomány újratermelődhet. Erre tekintettel kiemelt fontosságú az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok feltárása.

A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI

---

1. — *Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt-e?*

---

2. — *Fennállt-e az önkormányzatok eladósodásának kockázata?*

---

3. — *Az önkormányzatok vagyongazdálkodása során biztosított volt-e a vagyon értékének a megőrzése?*

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI

Az ellenőrzés típusa

Helyénvalósági ellenőrzés.

Az ellenőrzött időszak

A 2016-2017. évek.

Az ellenőrzés tárgya

Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatósága, a törvényben előírt feladatok ellátása, az önkormányzatoknál észlelt negatív tendenciák okainak feltárása.

Az ellenőrzött szervezet

Belügyminisztérium, mint a Kormány helyi önkormányzatokért felelős tagja által vezetett minisztérium, valamint a VII. számú melléklet szerinti monitoring alá vont önkormányzatok.

Az ellenőrzés jogalapja

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésének, az 5. § (2)-(6) bekezdéseinek, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 61. § (2) bekezdésének előírásai képezték.

Az ellenőrzés módszerei

Az ellenőrzést az ellenőrzési program ellenőrzési kérdései, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembe vételével végeztük.

Az ellenőrzés ideje alatt az ellenőrzött szervezettel történő kapcsolattartást az ÁSZ SZMSZ⁵-ének vonatkozó előírásai alapján biztosítottuk.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése a Magyar Államkincstár által rendelkezésre bocsátott adatokra alapozva elemző eljárással történt, amelyeket kontrolláltunk a nyilvánosan elérhető adatbázisokban szereplő adatokkal.

Az ÁSZ az ellenőrzés előkészítése során meghatározta az ellenőrzési (helyénvalósági) kritériumokat, amelyek az ellenőrzési bizonyíték értékelésének, valamint a számvetőségi jelentésben szereplő megállapítások és következtetések alapját képezték. A megállapításokban használt fogalmak értelmezését, forrását a fogalomtár, a mutatók helyénvalósági kritériumait, és a kockázatok értékelését az ellenőrzési kritériumok módszertana és értékelése tartalmazza.

A pénzforgalmi adatokat tartalmazó mutatók számításánál a 2016. évben a 2015. évi végi adatokat, a 2017. évben a 2016. év végi adatokat tekintettük bázis adatnak. A mérlegadatokat tartalmazó mutatók esetében a 2016. január 1. és 2017. december 31. közötti adatokkal számoltunk. A gazdasági társaságok esetében a 2017. és 2018. évi VI. havi időközi költségvetési jelentésekben szereplő 2016. december 31-re és 2017. december 31-re vonatkozó társasági adatokat vettük figyelembe.

A kormányzati jóváhagyással megkötött hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek, valamint a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok kötelezettségei tételes ellenőrzése során felhasználtunk nyilvánosan elérhető adatokat (zárszámadási rendeletek, e-beszámoló, cégnyilvántartás adatai).

Az ellenőrzési kérdésekre adott válaszok alapján értékeltük, hogy az Önkormányzatok képesek voltak-e a törvényben meghatározott feladataikat ellátni, gazdálkodásuk változatlan formában fenntartható-e.

Az értékelést a felülvizsgált adatok alapján végezte az ÁSZ. A felülvizsgálat eredményeképpen a 201 önkormányzat 9,0%-ánál (18 önkormányzat) hajtott végre az ÁSZ adatkorrekciót az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságokkal kapcsolatos adatokban, mely jelzi az önkormányzati beszámolók ezen területének megbízhatósági kockázatát.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodásának fenntarthatósága biztosított volt-e?

Összegző megállapítás

Biztosított volt a pénzügyi gazdálkodás fenntarthatósága. A 2016-2017. években az Önkormányzatok feladat, felhalmozás és adósságszolgálat finanszírozása kielégítő volt.

2. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2016. év	2017. év
Működési kiadások fedezettsége	107,3%	106,8%
Rendkívüli önkormányzati támogatás aránya	0,58%	0,69%
Adóbevételek működési bevételeken belüli aránya	14,1%	13,4%
Felhalmozási kiadások fedezettsége	93,2%	206,5%

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL ELLÁTOTT FELADATOK

működési kiadásaira a működési bevételek fedezetet nyújtottak, ezért a feladatellátás finanszírozása nem hordozott kockázatot. A működési kiadások fedezettsége mutató 2016. évben 107,3%-ban, illetve 2017. évben 106,8%-ban teljesült, kis mértékben 0,5 százalékponttal csökkent. A fedezettség mutató változását okozta, hogy a működési kiadások kissé nagyobb mértékben (2,8%-kal) emelkedtek a működési bevételeknél (2,4%). A mutatók alakulását a 2. táblázat tartalmazza.

A működési kiadásokon belül a 2016. évről a 2017. évre a személyi juttatásoknál 2,2%-os, a dologi kiadásoknál 5,6%-os, az egyéb működési célú kiadásoknál 10,7%-os, emelkedés történt. Az Önkormányzatok működési bevételein belül az államháztartáson belülről származó működési célú támogatások értéke 3,2%-al nőtt, míg a közhatalmi bevételek 0,2%-kal csökkentek a 2017. évben a 2016. évhez képest.

ÖNKORMÁNYZATI RENDKÍVÜLI TÁMOGATÁST

a 2016. évben 73, a 2017. évben 81 önkormányzat kapott összesen 323,5 M Ft, illetve 396,5 M Ft értékben. A rendkívüli támogatás értéke 2016. évről a 2017. évre 22,6%-kal emelkedett. Az önkormányzati rendkívüli támogatás működési bevételekhez viszonyított aránya a 2016. évi 0,58%-ról 2017. évre 0,69%-ra nőtt, valamint a támogatásokhoz viszonyított rendkívüli támogatás aránya is emelkedett 1,1%-ról 1,3%-ra.

A 201 önkormányzat vonatkozásában összesen a támogatásoknak a működési bevételekhez viszonyított aránya mindkét évben alacsony volt. A működési bevételek összesítetten az Önkormányzatok rendkívüli támogatása nélkül is fedezetet nyújtottak a 2016. évben 106,7%-ban és a 2017. évben 106,1%-ban a működési kiadásokra, ezért a működés finanszírozása nem jelentett kockázatot a fenntartható gazdálkodásra.

AZ ADÓBEVÉTELEK állománya a 2016. évhez képest 2017-ben szinte változatlan összegben teljesült. A helyi iparűzési adó 2016. évben az adóbevételek 73,6%, 2017. évben 72,8%-át tette ki. A helyi iparűzési adóból származó bevétel a 2016. évben 5 807,2 M Ft volt, majd a 2017. évben 1,0%-kal kevesebb, 5 747,0 M Ft összegben realizálódott.

Az adóbevételek – kiemelten a helyi iparűzési adóbevételek – alakulását az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

Az adóbevételek működési bevételen belüli aránya csökkent, a 2016. évben 14,1%-ról, a 2017. évben 13,7%-ra, változása csekély mértékű, 0,33 százalékpont volt. Az adóbevételek 1% alatti csökkenése mellett, 115 önkormányzatnál nőtt az adóbevételek állománya a 2017. évben az előző időszakhoz képest, ezért az adóbevételek változása nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok működési egyensúlyi helyzetére.

A FELHALMOZÁSI KIADÁSOKRA az Önkormányzatok a 2016. évben a költségvetési kiadások 11,3%-át, a 2017. évben 17,6%-át fordították. A felhalmozási bevételek a 2016. évben a felhalmozási kiadások 93,2%-ára, a 2017. évben 206,5%-ára nyújtottak fedezetet, a mutató jelentős mértékben 113,3 százalékponttal emelkedett 2017. évben az előző évhez képest. A felhalmozási költségvetés -455,2 M Ft forráshiányára 2016. évben a működési jövedelem fedezetet nyújtott, a folyó és a felhalmozás költségvetés összevont egyenlege 2016. év végén 3354,4 M Ft volt. A mutatók alakulását a 2. táblázat tartalmazza.

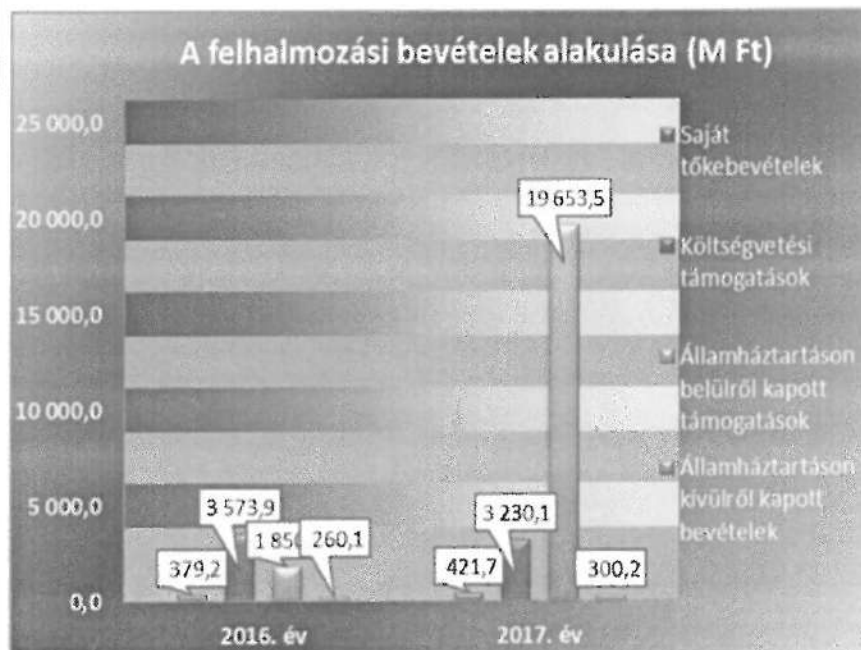
Az Önkormányzatoknál 2017-re a 2016. évhez viszonyítva 75,8%-kal nőtt a beruházási és felújítási kiadások összege, amelyre a felhalmozási bevételek növekedése fedezetet biztosított, mely kedvezően hatott az Önkormányzatok pénzügyi gazdálkodására.

A felhalmozási bevételek a 2016. évről a 2017. évre jelentős mértékben, közel négyszeresére növekedtek. A legjelentősebb – több, mint tízszeresét meghaladó – növekedés az államháztartáson belülről kapott támogatások vonatkozásában valósult meg, melynek összege a 2016. év 1850,4 M Ft-ról 2017. évben 19 653,5 M Ft-ra emelkedett.

A 2017. évben az államháztartáson belülről kapott támogatások jelentős részét képezték a Széchenyi 2020 operatív programjai keretében elnyert pályázati források, melyet az önkormányzatok jellemzően energetikai korszerűsítéssel, víz-szennyvíz-, gazdaság- és települési közlekedés-fejlesztéssel kapcsolatos feladatellátásra kaptak.

A 2016-2017. évek felhalmozási bevételeinek forrásösszetételét a 2. ábra mutatja be.

2. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

A felhalmozási bevételek kiemelkedő növekedése mellett a felhalmozási kiadások finanszírozása az ellenőrzött időszakban nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok pénzügyi gazdálkodására.

3. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2016. év	2017. év
Törlesztés fedezettségének aránya	26,4%	33,9%
Nettó működési jövedelem (M Ft)	2 803,8	2 430,0

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

AZ IGÉNYBEVETT KÜLSŐ FORRÁSOK VISSZAFIZETÉSÉRE

az Önkormányzatok megfelelő fedezettel rendelkeztek, de pénzügyi kapacitásuk csökkent. Az Önkormányzatoknak a 2016. évben 3 809,6 M Ft, 2017. évben 3 674,3 M Ft működési jövedelme keletkezett, amely fedezetet nyújtott a külső források adósságszolgálatának teljesítésére. Az Önkormányzatoknak a 2016. évben a működési jövedelem 26,4%-át, a 2017. évben 33,9%-át kellett hitel (tőke) törlesztésre fordítaniuk, az arány 7,5 százalékponttal emelkedett. A mutatók alakulását a 3. táblázat tartalmazza.

Az Önkormányzatok nettó működési jövedelme a 2016. évi 2 803,8 M Ft-ról, a 2017. évben 2 430,0 M Ft-ra 13,2%-kal csökkent. A nettó jövedelem csökkenését, egyrészt a működési jövedelem 3,6%-os csökkenésének, másrészt a hiteltörlesztésre fordított kiadások 23,7%-os növekedésének kedvezőtlen hatása okozta.

Az alacsony törlesztési fedezettség arány és a pozitív bár csökkenő nettó működési jövedelem nem hordozott kockázatot, azonban a mutató emelkedése és a romló pénzügyi kapacitás (nettó működési jövedelem) felhívja a figyelmet az Önkormányzatok jövedelemtermelő képességének csökkenésére.

2. Fennállt-e az önkormányzatok eladósodásának kockázata?

Összegző megállapítás

Az Önkormányzatok gazdálkodásában az újbóli eladósodás kockázata nem állt fenn. Azonban a lejárt kötelezettségek állománya kockázatot hordozott a feladatellátásra.

A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY az Önkormányzatoknál biztosított volt, a 2016. és a 2017. évben a költségvetési bevételek fedezetet nyújtottak a költségvetési kiadásokra. A maradvány igénybevétele – 2016. évben 10 088,6 M Ft, 2017. évben 12 401,2 M Ft értékben – tovább javította az Önkormányzatok pénzügyi helyzetét. A költségvetési bevételek és a költségvetési kiadások különbsége 2016 évben 3 354,4 M Ft volt, 2017 évben 15 875,3 M Ft-ra teljesült, több, mint a négyszeresére emelkedett. A pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulását a 3. ábra mutatja be.

3. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámolóí

4. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2016. év	2017. év
Eladósodási mutató	1,2%	1,4%
Eladósodási mutató változása százalékpontban	0,25	+0,19

Forrás: Önkormányzatok beszámolóí

Az idegen források alacsony aránya nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok eladósodására, az eladósodási mutató értéke 2016-ban 1,2%, majd 2017-ben 1,4% volt. A mutató értékének változására hatással volt, hogy a kötelezettségek állománya, - ezen belül a dologi kiadások - nagyobb mértékben (29,4%-kal) emelkedett, mint a mérlegfőösszeg (11,8%-kal nőtt). Az Önkormányzatok eladósodási mutatójának változása 2016. évről 2017. évre +0,19 százalékpont volt, a mutató alacsony szintje és annak kismértékű változása nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok újbóli eladósodására. A mutatók alakulását a 4. táblázat tartalmazza.

Az Önkormányzatok tárgyévi pénzügyi pozíciója 2016. és 2017. években pozitív volt, amelyet a folyó és a felhalmozási költségvetés együttes pozitív egyenlege eredményezett. Az Önkormányzatok esetében a pénzügyi pozíció a 2016. évben és a 2017. évben 2 276,4 M Ft, illetve 15 563,0 M Ft értékben realizálódott, közel hatszorosára emelkedett. A pénzügyi pozíció javulására kedvező hatással volt a felhalmozási költségvetési egyenleg jelentős, 12 656,2 M Ft-os emelkedése, a finanszírozási műveletek negatív

5. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2016. év	2017. év
Kötelezettségek dologi, felújítási beruházási kiadásokra állomány változása	-40,6%	+25,4%
Lejárt dologi, felújítási beruházási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány aránya (szállítói állományból)	14,0%	9,3%
Lejárt dologi, felújítási, beruházási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány változása	-27,0%	-16,8%
Lejárt dologi kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány aránya a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyítva	6,2%	4,7%
90 napon túl lejárt kötelezettségek állományának aránya (összes köt. állományból)	0,49%	0,46%

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

egyenlegének 765,3 M Ft-os csökkenése, amely kompenzálta a működési jövedelem 135,2 M Ft-os csökkenését.

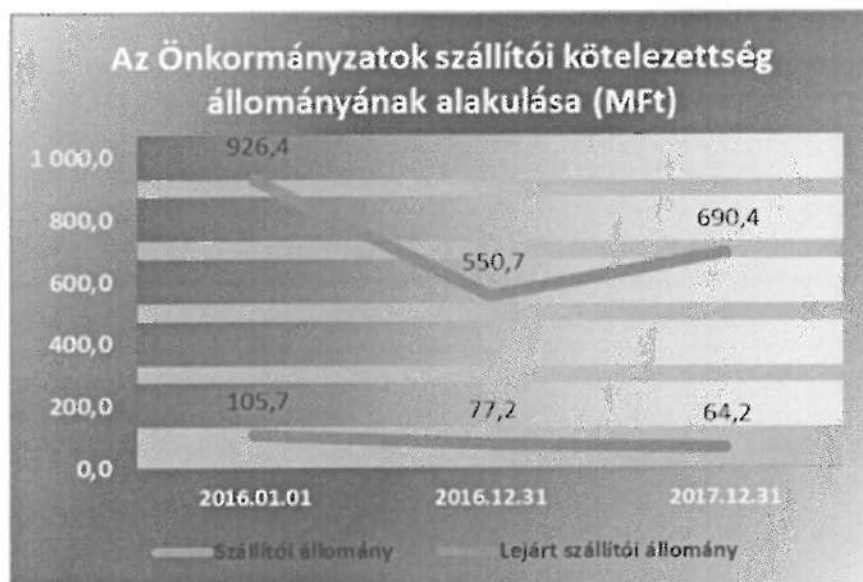
A finanszírozási műveletek nem hordoztak kockázatot, a finanszírozási műveletek egyenlege 2016. évben -1 078,0 M Ft volt, a 2017. évben a negatív egyenleg -312,3 M Ft-ra csökkent. 2017. év során a hiteltörlesztés értéke 23,7%-kal, kis mértékkel jobban nőtt, mint a hitelfelvétel, mely 22,9%-kal emelkedett. A két év során összesen az értékpapír vásárlás értéke (2930,7 M Ft) 629,1 M Ft-tal meghaladta az értékpapír értékesítés összegét (2301,6 M Ft).

A SZÁLLÍTÓI KÖTELEZETTSÉG (az Önkormányzatok dologi, beruházási és felújítási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettség) állomány a teljes ellenőrzött időszakban 236 M Ft-tal (25,5%) csökkent. Ezen belül a 2016. évben 40,6%-kal csökkent, azonban a 2017. évben 25,4%-kal növekedett az előző időszakhoz képest. A mutatók alakulását az 5. táblázat tartalmazza.

Az Önkormányzatok szállítókkal szembeni lejárt szállítói kötelezettség állománya a 2016. évben -27,0%-kal, a 2017. évben további -16,8%-kal, 64,2 M Ft-ra csökkent.

A szállítói kötelezettség állomány alakulását a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

A lejárt szállítói állomány aránya a szállítói kötelezettségeken belül 2017 évben kedvezően változott, 4,7 százalékponttal csökkent a 2016. évhez képest, az arány a 2016. évben 14,0%, a 2017. évben 9,3% volt. A dologi kiadásokhoz kapcsolódó lejárt kötelezettségeknek a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyított aránya 2016. évben 6,2%-ra, 2017. évben 4,7%-ra teljesült, mely 1,5 százalékponttal szintén alacsonyabban alakult.

A lejárt szállítói kötelezettség kockázatot hordoz az Önkormányzatok eladósodására. Ugyanakkor a lejárt szállítói állomány, annak a szállítói kötelezettségekhez és az egy havi dologi kiadásokhoz mért arányának a csökkenése, a kockázat fennállása mellett, kedvező változást jelzett az Önkormányzatok fizetőképességére.

6. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2016. év	2017. év
Banki kötelezettség állomány mérlegfő- összeghez mért nagysága	0,06%	0,03%
Banki kötelezettsé- gek állományának változása	+8,4%	-33,1%
Garancia- és kezes- ségvállalások állo- mánya (M Ft)	15,5	46,0

Forrás: Önkormányzatok beszámolói

Az Önkormányzatok 2016. év végén 12,5 M Ft, 2017. év végén 15,4 M Ft 90 napon túl lejárt tartozással rendelkeztek, az emelkedés 22,7% volt. A 90 napon túli kötelezettségek növekedése kockázatot hordozott az adósságrendezés megindítására, a pénzügyi függetlenség elvesztésére, korlátozására. Az ellenőrzött önkormányzatok közül 90 napon túl lejárt kötelezettsége 2016. évben nyolc, 2017. évben hat önkormányzatnak volt. 2017. évben Ináncs és Szakály önkormányzatának negatív volt a működési jövedelme. A negatív működési jövedelem mellett nem képződik elég bevétel a kötelezettségek teljesítésére, így ezen önkormányzatok esetében adósságrendezési eljárás indításának a veszélyét jelentő kockázatot azonosított az ellenőrzés.

A PÉNZINTÉZETEK FELÉ FENNÁLLÓ KÖTELEZETTSÉG (rövid- és hosszúlejáratú hitelekbeli származó tartozások) állománya az Önkormányzatoknál kedvezően alakult, mert a 2016. év végi 118,0 M Ft-ról, a 2017. év végére 79,0 M Ft-ra, 33,1%-kal csökkent. A banki kötelezettségállomány alakulására hatással volt, hogy az önkormányzatok által igénybe vett hitelfelvételek összege kisebb mértékben (22,9%-kal) növekedett, mint a hiteltörlesztés összege (23,7%-kal).

A banki kötelezettségállomány mérlegfőösszeghez mért nagysága alacsony volt és a 2016. évi 0,06%-ról 2017. évben 0,03%-ra csökkent. A mutatók alakulását a 6. táblázat tartalmazza.

Az Önkormányzatok a 2016. évben kormányzati jóváhagyáshoz kötött adósságot keletkeztető ügyletet 15,5 M Ft, míg a 2017. évben 46,0 M Ft értékben kötöttek, a hiteleket infrastrukturális beruházásokra, fejlesztésekre vették igénybe. Kormányzati hozzájáruláshoz nem kötött naptári éven túli futamidejű adósságot keletkeztető ügylet megkötésére az ellenőrzött időszakban (2016-2017. években) nem került sor.

A pénzügyi kötelezettség állomány, továbbá annak a mérlegfőösszeghez mért aránya is kedvezően csökkent a 2017. évben, a banki kötelezettségek alakulása nem jelentett kockázatforrást az Önkormányzatok eladósodására.

GARANCIA- ÉS KEZESSÉGVÁLLALÁSBÓL származó függő kötelezettség az Önkormányzatoknál nem jelentett kockázatot, ezen a jogcímen kötelezettségük 2017. december 31-én nem volt. 2016. december 31-én egy önkormányzat rendelkezett garancia- és kezességvállalásból származó kötelezettséggel, 15,5 M Ft értékben.

Államháztartáson kívülre működési és felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó kifizetés a 2016. évben 8,6 M Ft, a 2017. évben 7,9 M Ft összegben történt.

3. Az önkormányzatok vagyongazdálkodása során biztosított volt-e a vagyon értékének a megőrzése?

Összegző megállapítás

Az Önkormányzatok mérleg szerinti vagyona nőtt, de az eszközpótlások elmaradása kockázatot jelentett a vagyongazdálkodásra. A többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok csökkenő kötelezettségállománya és javuló eredménye nem hordozott kockázatot.

7. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA

Mutatók	2016. év	2017. év
Befektetett eszközök fedezettsége	103,3%	106,1%
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állományának változása (M Ft)	+7 174,4	+3 916,6
Koncesszióba, vagyongazdálkodásba adott eszközök állományának változása (M Ft)	+1 797,1	+903,5
Eszközpótlási mutató (tárgyi eszközök összesen)	62,7%	61,8%
Eszközpótlási mutató (ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogokra)	63,9%	60,4%

Forrás: Önkormányzatok beszámolója

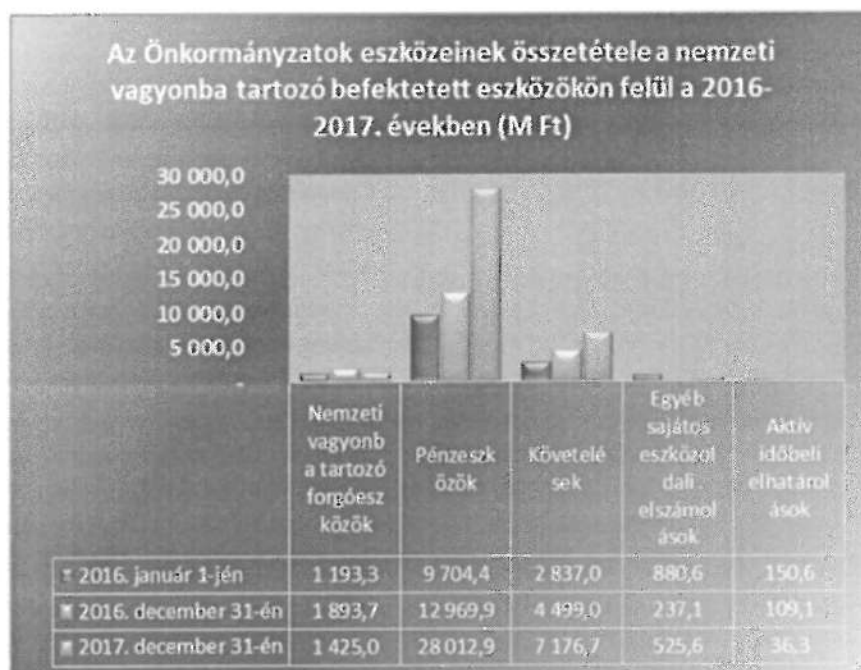
A VAGYONVÁLTOZÁS 2016-2017. években nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok vagyongazdálkodására. Az Önkormányzatok mérleg szerinti vagyona 2016. január 1-jén 199 800,0 M Ft volt, mely értéke 2016. évben 212 278,6 M Ft-ra 6,2%-kal, míg 2017. évben 237 238,6 M Ft-ra, további 18,7%-kal növekedett.

A vagyon összetételében 2016. január 1-jéhez képest 2017. december 31-re a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök aránya 8,3 százalékponttal csökkent, míg a pénzeszközök aránya 7,0 százalékponttal és a követelések aránya 1,6 százalékponttal nőtt. A nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök aránya nem változott. A 2016. évről a 2017. évre az önkormányzatok pénzeszközei több mint duplájára, 28 012,9 M Ft-ra nőttek, miközben az értékpapírok állománya 27,3%-kal 1247,3 M Ft-ra csökkent.

Az eszközök és források alakulását kiemelt mérlegsorokként a 2016-2017. években a III. számú melléklet tartalmazza. A mutatók alakulását a 7. táblázat tartalmazza.

Az Önkormányzatok nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközökön felüli eszközeinek összetételét a 2016-2017. években az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámolója

Az Önkormányzatok vagyonában a befektetett eszközök jelentették a legnagyobb értéket, azon belül is az ingatlanok és a vagyoni értékű jogok, amelyek 2016. végén 170 894,2 M Ft-ot, és 2017. végén 174 810,9 M Ft-ot képviseltek. Az Önkormányzatoknál az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állománya a 2016. évben 7 174,1 M Ft-tal, majd a 2017. évben további 3 916,6 M Ft-tal növekedett. A növekedés a 2017. évben 45,4%-kal alacsonyabb volt, mint a 2016. évben.

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközökre a 2016. évben 103,3%-ban, a 2017. évben 106,1%-ban nyújtott fedezetet a saját tőke, a mutató 2,8 százalékponttal javult a 2017. évben az előző évhez képest. A befektetett eszközök fedezettsége nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok vagyongazdálkodására.

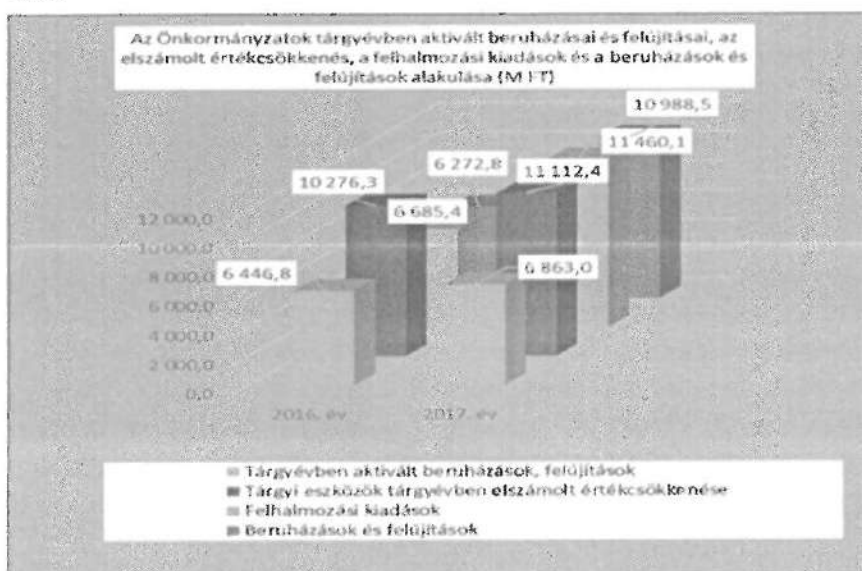
Az Önkormányzatoknak a vagyon értékesítéséből származó bevételei a 2016. évben 376,3 M Ft-ot, a 2017. évben 420,0 M Ft-ot tettek ki, ugyanakkor beruházásra és felújításra a 2016. évben 6239,7 M Ft-ot, a 2017. évben 10 971,9 M Ft-ot fordítottak az Önkormányzatok.

A KONCESSZIÓBA ÉS/VAGY VAGYONKEZELÉSBE ADOTT ESZKÖZÖK állománya a 2016. évben 1 797,1 M Ft-tal (18,3%), míg a 2017. évben 903,5 M Ft-tal (7,8%) növekedett. A változást mindkét évben a vagyonkezelésbe adás és visszavétel okozta. A koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök állományváltozása nem jelentett kockázatforrást az Önkormányzatok gazdálkodására.

A BELSŐ ELADÓSODÁS kockázatot hordozott az Önkormányzatok vagyongazdálkodására. Az Önkormányzatok a szükséges vagyonpótlást nem végezték el, a tárgyi eszközök eszközpótlása a 2016. évben 62,7%, a 2017. évben 61,8% volt. A tárgyi eszközökön belül az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogokra vonatkozó eszközpótlás a 2016. évben 63,9%, a 2017. évben 60,4% volt.

A tárgyévben aktivált beruházások, felújítások összegét, a tárgyi eszközök elszámolt értékcsökkenését, valamint a felhalmozási kiadások összegét a 6. ábra mutatja.

6. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámolói

8. táblázat

MUTATÓK ALAKULÁSA		
Mutatók	2016. év	2017. év
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei állományának változása	199,0%	-8,6%
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok számának változása (db)	+4	-1
Tartós részesedések állományának változása	+2,04%	-1,05%

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

A beruházási és felújítási kiadások aránya a befektetett eszközökhöz viszonyítva 2016. évben 3,2% és 2017. évben 5,5% volt, az arány növekedése kedvező volt, azonban a hosszú átfutási idejű infrastrukturális beruházások miatt a kiadások egy része befejezetlen beruházásként jelenik meg, a befejezetlen beruházás állomány 2017. év végi értéke 4 780,7 M Ft volt.

Az Önkormányzatok nem gondoskodtak a szükséges eszközpótlásról, mely az eszközök állagának romlását okozza, egyúttal a rejtett, belső eladósodás kockázatát hordozza.

A TÖBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONBAN LÉVŐ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

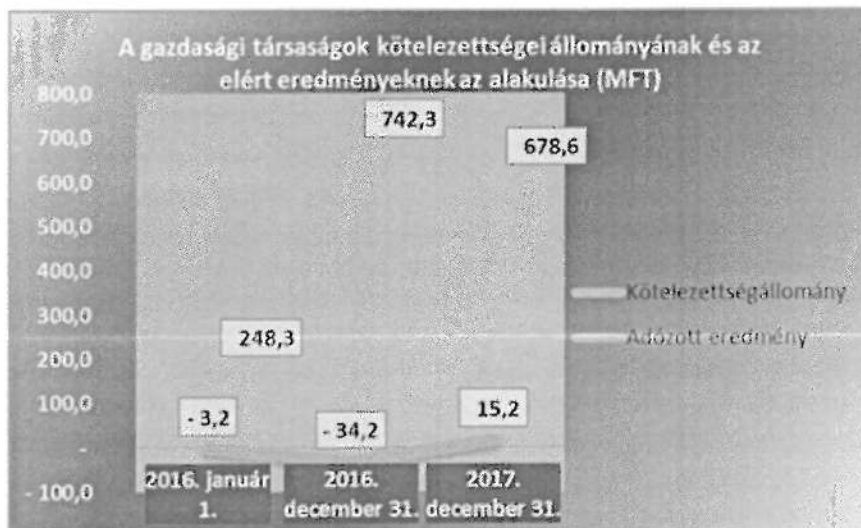
kötelezettségei és a társaságok javuló eredménye nem hordozott kockázatot az Önkormányzatok gazdálkodására és vagyongazdálkodására.

Az Önkormányzatok többségi és kisebbségi tulajdont jelentő tartós részesedéseinek állománya összesen 2016. év elejétől, a 2017. év végig 10,4 M Ft-tal növekedett, ezen belül a 2016. évben 2,04%-kal nőtt, majd a 2017. évben 1,05%-kal csökkent előző évhez képest. A változásokat a gazdasági társaságokban történt újabb részesedés szerzés, tőkeemelés és a megszűnő részesedések okozták. Az Önkormányzatok közül a 2016. és 2017. évben 180 önkormányzat rendelkezett tartós részesedéssel, ezen belül többségi tulajdonú részesedése a 2016. évben 34 és a 2017. évben 33 önkormányzatnak volt.

A többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok (továbbiakban gazdasági társaságok) száma 2016. január 1-jén 30 db, 2016. december 31-én 34 db, 2017. év végén 33 db volt. Az újonnan alakult gazdasági társaságok száma 2016. évben négy, a 2017. évben egy volt, míg a 2017. évben végelszámolási eljárással egy és felszámolási eljárással szintén egy gazdasági társaság szűnt meg. A mutatók alakulását a 8. táblázat tartalmazza.

A gazdasági társaságok kötelezettségei és eredményei alakulását a 7. ábra mutatja be.

7. ábra

Forrás: Önkormányzatok beszámoló

A gazdasági társaságok kötelezettségeinek állománya az ellenőrzött időszakban 430,2 M Ft-tal növekedett, ezen belül 2016. évben nagymér-

tékben, 199%-kal nőtt, majd a 2017. évben 63,7 M Ft-tal, 8,6 %-kal csökkent. Az Önkormányzatok gazdasági társaságainak együttes adózott eredménye az ellenőrzött időszakban javult, a 2016. évi –34,2 M Ft veszteséggel szemben 2017. évben az összesített eredmény pozitív volt, +15,2 M Ft.

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: FOGALOMTÁR

adósságszolgálat	Az adósság tőkerészenek és az esedékes kamat együttes összegének törlesztése.
belső eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az értékcsökkenések kompenzálásaként a szükséges vagyónpótlás nem történt meg, ha romlott az eszközök állaga, mert az rejtett eladósodást jelent.
beruházás	A tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítás, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése. A beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység. (Forrás: Számv. tv. ⁶ 3. § (4) bekezdés 7. pontja)
CLF módszer	Az önkormányzatok költségvetése elemzésének módszere, amely a pénzügyi kapacitás (nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. Bizonyos mértékig a vállalati gazdálkodás logikai elemeit érvényesíti az önkormányzatok pénzügyi, jövedelmi helyzetének vizsgálata során.
eladósodás kockázatforrás	Az államháztartás önkormányzati alrendszerében felhalmozott adósság állam részéről történő kiegyenlítését, illetve átvállalását követően az önkormányzatok kiemelt feladata, egyben felelőssége az adósságállomány újratermelődésének megakadályozása. Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat kötelezettségei emelkednek, a mérlegben az idegen források aránya nő, az adósságkonszolidációt – helyi önkormányzatok adósságának állam által történő átvállalása – követően a gazdálkodás újra eladósodási pályára áll. Az eladósodás a pénzügyi gazdálkodás egyenes következménye, ugyanakkor hatással is van rá a folyó adósságszolgálat teljesítésén keresztül
eszközpótlási mutató	A tárgyi eszközállomány elemzéséhez használt mutató, amely megmutatja, hogy az üzembe helyezett beruházások milyen hányadát képezi az elszámolt értékcsökkenésnek. Számításakor tárgyévben üzembe helyezett beruházások, felújítások értékét a tárgyi eszközök tárgyévben elszámolt értékcsökkenéséhez kell viszonyítani.
felhalmozási bevétel	Az önkormányzatok tárgyévi felhalmozási célú költségvetési bevételei.
felhalmozási kiadás	Az önkormányzatok tárgyévi felhalmozási célú költségvetési kiadásai.
felhalmozási kiadások és finanszírozása kockázatforrás	Kockázatforrást jelent az erőn felüli beruházási aktivitás, illetve ha a folyamatban lévő felhalmozási feladatok finanszírozásához szükséges pénzügyi forrás nem áll az önkormányzat rendelkezésére.
felújítás	Az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, melynek során az eszköz élettartama megnövekszik, minősége, használata jelentősen javul, így a pótlólagos ráfordításból a jövőben gazdasági előnyök származnak. (Forrás: Számv. tv. 3. § (4) bekezdés 8. pontja)
finanszírozás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat nem rendelkezik megfelelő fedezettel a külső források adósságszolgálatának teljesítéséhez, ami hosszútávon vagyonteljesítéshez vagy adósságszpirálhoz vezethet.
folyó bevétel	Az önkormányzatok tárgyévi működési célú költségvetési bevételei
folyó kiadás	Az önkormányzatok tárgyévi működési célú költségvetési kiadásai

folyó költségvetés egyenlege	A folyó költségvetés egyenlege, azaz a működési jövedelem megmutatja, hogy az Önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az Önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.
garancia- és kezességvállalás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha a szerződés kötelezettje a szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti a jogosultnak, mert azokért a kezes köteles helytállni. A garancia- és kezességvállalások függő kötelezettségként kockázatot jelentenek az önkormányzat költségvetésére, ezen keresztül a közfeladatok ellátására.
garanciavállalás	Olyan kötelezettségvállalás, ahol a garanciát vállaló valamely jövőbeni esemény bekövetkezésekor, a szerződésben meghatározott feltételek beálltakor a garancia kedvezményezettje számára meghatározott összegig, meghatározott időpontig, felszólításra azonnal fizet.
helyénvalósági ellenőrzés	A helyénvalósági ellenőrzés a megfelelőségi ellenőrzés azon altípusa, amelyet azokban az esetekben kell alkalmazni, amelyekre jogszabályi előírások nem alkalmazhatóak, illetve amennyiben egyes kérdések megítélésénél nyilvánvaló jogszabályi hiányosságok vannak. Helyénvalósági ellenőrzés során a Számvevőszéknek a közsféra szilárd gazdálkodására és a köztisztviselők magatartására vonatkozó általános alapelvek mentén kell az ellenőrzést lefolytatni.
kezességvállalás	Szerződésben vállalt olyan kötelezettség, amelyben a kezes arra vállal kötelezettséget, hogy ha a szerződés kötelezettje nem teljesít a kezes maga fog helyette teljesíteni a jogosultnak. (Forrás: Ptk. 6:416.§).
kockázatforrás	A kockázatok kiváltó okait kockázatforrásnak nevezzük. Első lépésben azonosítjuk a nyomon követhető kockázatokat, majd a kockázatos területeket és a kiváltó okokat (kockázatforrásokat). Kockázatként azonosítjuk, ha az önkormányzat hosszú távon nem képes a törvényben meghatározott feladatait ellátni, költségvetése változatlan formában nem fenntartható. A kockázat értékelésének célja annak megállapítása, hogy a pénzügyi gazdálkodás, eladósodás, vagyongazdálkodás kockázati területek milyen mértékben befolyásolják, veszélyeztetik az önkormányzat működését, a közfeladatok ellátását. A három kockázati terület minősítéséhez összesen 10 kockázatforrást rendelünk.
koncesszió	Az állam, illetőleg az önkormányzat (önkormányzati társulás) kizárólagos tulajdonában lévő vagyontárgyak birtoklásának, használatának és hasznosításának, valamint a koncesszió-köteles tevékenységek gyakorlásának jogát, visszerhes szerződéssel, időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít.
koncessziós szerződés	A koncessziós szerződés olyan visszerhes szerződés, amelyben az állam vagy az önkormányzat a törvényben meghatározott tevékenységek gyakorlásának a jogát időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít.
kötvény	Hosszabb lejáratra szóló, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír. A kötvényben a kibocsátó arra kötelezi magát, hogy a kötvényben megjelölt pénzösszegnek az előre meghatározott kamatát vagy egyéb jutalékait, továbbá az adott pénzösszeget a kötvény mindenkorai tulajdonosának, illetve jogosultjának a megjelölt időben és módon megfizeti.
közfeladat	A közfeladat a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat. A közfeladatok ellátása költségvetési szervek alapításával és működtetésével vagy az azok ellátásához szükséges pénzügyi fedezet e törvényben (Áht.) meghatározott eszközökkel, részben vagy egészben történő biztosításával valósul meg. A közfeladatok ellátásában államháztartáson kívüli szervezet jogszabályban meghatározott rendben közreműködhet. (Forrás: Áht. 3/A. § (1)-(2) bekezdés, 2015. január 1-jétől)

közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat pénzügyi helyzete jelentős függőséget mutat a külső körülményektől (adóbevételektől, kiegészítő állami támogatásoktól). A közfeladatok finanszírozási struktúrája nem kielégítő, ha a működési bevételek nem fedezik teljes mértékben az ellátott közfeladatokat.
nettó működési jövedelem	A nettó működési jövedelem a jövedelemtermelő képességet méri. Megmutatja a működési bevételekből a működési kiadások és a hitelek törlesztésének kifizetése után fennmaradó jövedelmet.
önkormányzat	A helyi önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás. A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására - jogszabályban meghatározottak szerint - költségvetési szervet, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel. (Forrás: Mötv. ⁷ 41. § (1), (2), (6) bekezdései)
önkormányzat rendkívüli támogatása	A 2015-2016. években a megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása, a települési önkormányzatok rendkívüli támogatása és a tartósan fizetéseképtelen helyzetbe került helyi önkormányzatok adósságrendezésére irányuló hitelfelvétel visszerthes kamattámogatása, a pénzügyi gondnok díja.
pénzügyintézetek felé történő eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrásnak tekintettük, ha az önkormányzat (újból) adósságot keletkeztet, ami a kivételektől eltekintve a 2012. évtől kormányengedély-köteles. A pénzügyintézetekkel szemben fennálló kötelezettségek esetén olyan függőségi viszony jöhet létre, ahol az önkormányzat pénzügyi helyzete olyan külső körülmények hatására változhat, amely kizárólag a bank egyoldalú döntésén múlik.
szállítók felé történő eladósodás kockázatforrás	Kockázatforrást jelent, ha az önkormányzat növeli a dologi, felújítási, beruházási kötelezettségeit (szállítókkal szemben fennálló tartozásait), ami burkolt hitelezésnek minősülhet, és az elismert kötelezettségeit átmenetileg vagy véglegesen nem tudja határidőre teljesíteni.
többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok kockázatforrás vagyongazdálkodás	Kockázatforrást jelent, hogy az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok adósságállományáért a tulajdonos önkormányzatot helytállási kötelezettség terheli. A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkor teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkor társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értékének megőrzése, állagának védelme, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése. (Forrás: Nvtv. 7. § (2) bekezdése)
vagyonsértés kockázatforrás	Kockázatforrásként értékeltük, ha csökken a nemzeti vagyon, ha az önkormányzatok a vagyonsértésből származó bevételeket nem beruházásokra, a vagyon pótlására fordítják.

■ II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK MÓDSZERTANA ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az ellenőrzés tárgya: Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatósága, a törvényben előírt feladatok ellátása, az önkormányzatnál észlelt negatív tendenciák okainak feltárása, amely az ellenőrzési kritériumok alapján kerül értékelésre.

Az ellenőrzési kritériumok meghatározása során első lépésben azonosításra kerültek az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázatos területei és a kiváltó okai (kockázatforrások), amelyekhez minden esetben mutatószám került hozzárendelésre. A mutatószámok között a viszonyszámok (relatív mutatószámok) és az abszolút adatok (abszolút mutatószámok) egyaránt megtalálhatóak, amelyekhez a Magyar Államkincstár által szolgáltatott adatállományok (költségvetési beszámolók, időközi költségvetési jelentések, mérlegjelentések adatait) kerültek felhasználásra.

Az egyes kockázati területek és kockázatforrások minősítése „pontozásos módszerrel” a mutatószámok értékelése alapján történt.

- Első lépésben a mutatószámok értékelésére és egy háromelemű skálán történő elhelyezésére került sor. Az értékelés (a kategória határok meghatározása) elsődlegesen a mutatószámok közgazdasági értelmezése alapján, az Állami Számvevőszék ellenőrzési tapasztalatait felhasználva történt. Az értékelések alapján egy-egy mutató alacsony besorolás esetén 0 pontot, közepes esetén 1 pontot, magas kockázatjelzés esetén 2 pontot kapott. (Pl.: ha a működési kiadások fedezettsége mutató 90% alatti volt, akkor magas kockázati besorolást, 2 pontot, ha 100% feletti volt akkor alacsony besorolást, 0 pontot kapott.) *A %-ban kifejezett mutatók kockázati besorolására a pontos (több tizedes jegy) értékek alapján került sor, ugyanakkor az önkormányzati riport a mutatókat egy, illetve esetenként két tizedes számjegyre mutatja be.*
- Annak érdekében, hogy a kockázatforrások minősítésénél a lényeges mutatók értéke legyen a meghatározó a jellegzetes mutatókéval szemben, a mutatószámok súlyozására került sor*. A súlyok mértékének megválasztásakor az elsődleges mutatókat középértéknek tekintve 1-es súly mellérendelése† történt. A főmutató súlya az elsődleges mutatók súlyának kétszeresében, míg a másodlagos mutatók súlya az elsődleges mutatók súlyának felében került meghatározásra. (Pl.: a kockázatforrás minősítéséhez a működési kiadások fedezettségét főmutatóként vették figyelembe, ezért 2-es súlyt rendeltek hozzá. Így ha a mutató kockázati besorolása magas volt, a magas kockázati besoroláshoz rendelt 2 pontot szorozták a főmutatóhoz rendelt 2-es súlyszámmal és az elért pontszám 4, míg alacsony besorolás esetén a besoroláshoz rendelt 0 pontot szorozva a főmutatóhoz rendelt 2-es súlyszámmal elért pontszám 0 volt.)
- Ezt követően került sor az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázatahoz rendelt kockázati területek és kockázatforrások értékelési ponthatárainak meghatározására oly módon, hogy kockázatforrásonként a mutatószámok súlyozott értékelésével elérhető összes pontszám három egyenlő részre (alacsony, közepes, magas) osztása történt meg. (Pl.: A közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforrás 1 db főmutató, 2 db elsődleges mutató és további 2 db másodlagos mutató alakulása alapján került értékelésre. A mutatók magas kockázati besorolása esetén – a súlyozást követően – elérhető legmagasabb pontszám 10 volt. Ezt három egyenlő részre osztva kerültek meghatározásra a közfeladatok finanszírozási struktúrájának értékelési ponthatárai, amely 0-3,32 pontig alacsony, 3,33-6,66 pontig közepes, 6,67-10 pont között magas kockázati minősítést kapott.)
- Az egyes kockázatforrások értékelésekor a kockázatforráshoz rendelt mutatószámok – súlyozással kapott – értékeinek összesítése és a kialakított értékelési ponthatárok szerinti minősítése történt meg. (Pl.: egy önkormányzat minősítésekor a közfeladatok finanszírozási struktúrája kockázatforráshoz rendelt 5 db

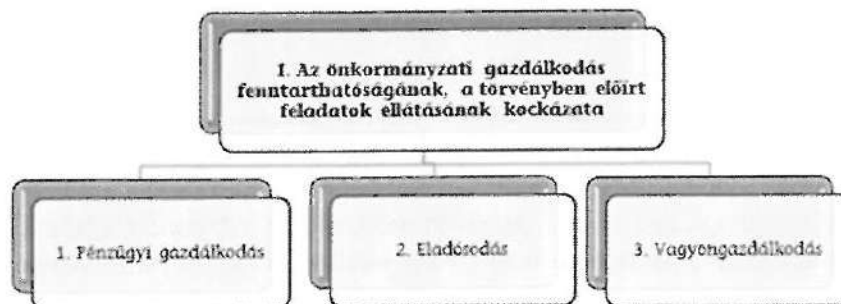
* A súlyozás kifejezi, hogy az alkalmazott mutatószámok egymáshoz képest milyen mértékben járulnak hozzá az adott kockázatforrás értékeléséhez.

† Egy esetben a banki kötelezettségállomány mérlegfőösszeghez mért nagysága mutatónál a kockázatforrás kiegyensúlyozottabb megítélése érdekében az 1-es súlyozás helyett 1,5-ös súlyozás került alkalmazásra.

mutató – fentiekben bemutatott – értékelésével elért összes pontszám 7 volt, akkor a kockázatforrás a hármas skálán a 6,67-10 pont közé került, így magas minősítést kapott.)

- Az egyes kockázati területek minősítése hasonlóan történt. Az egyes kockázati területeket meghatározó kockázatforrások pontjainak aggregálását követően, a kockázati területen elérhető összes pont három egyenlő részre osztásával kialakított skálán történő értékelésre került sor. Ha azonban a kockázatforrások közül legalább egy magas kockázati besorolást ért el, akkor a pontozás szerinti értékeléstől eltérően, a kockázati terület besorolása közepes kockázati minősítésűre módosult.

Az ellenőrzés tárgyának, az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának értékelése:

A három kockázati terület együttes értékelése alapján az alábbi mátrix segítségével kerül meghatározásra az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának értékelése a következők szerint:

1. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata	Alacsony 0		Közepes 1				Magas 2			
1. Pénzügyi gazdálkodás	3 alacsony	2 alacsony 1 közepes	1 alacsony 2 közepes	2 alacsony 1 magas	1 alacsony 1 közepes 1 magas	3 közepes	1 alacsony 2 magas	2 közepes 1 magas	1 közepes 2 magas	3 magas
2. Eladósodás										
3. Vagyongazdálkodás										

■ III. SZ. MELLÉKLET: AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ALAKULÁSA KIEMELT MÉRLEGSORONKÉNT A 2016-2017. ÉVEKBEN (E FT⁸)

Az Önkormányzatok 2016-2017. évi mérlegeinek adatai

Megnevezés	2016. január 1.	2016. december 31.	2017. december 31.
Befektetett eszközök /NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEK- TETETT ESZKÖZÖK	185 034 171	192 569 923	200 062 305
NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓ- ESZKÖZÖK	1 193 281	1 893 703	1 424 977
PÉNZESZKÖZÖK	9 704 408	12 969 888	28 012 870
KÖVETELÉSEK	2 836 967	4 498 961	7 176 651
EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁ- MOLÁSOK	880 646	237 089	525 554
AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	150 566	109 058	36 261
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	199 800 039	212 278 622	237 238 618
SAJÁT TŐKE	188 319 709	198 858 533	212 294 041
KÖTELEZETTSÉGEK	2 934 505	2 581 287	3 340 625
PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	8 545 825	10 838 802	21 603 952
FORRÁSOK ÖSSZESEN	199 800 039	212 278 622	237 238 618

■ IV. SZ. MELLÉKLET: PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET CLF MÓDSZER SZERINTI ÉRTÉKELÉSE A 2016-2017. ÉVEKBEN (E FT)

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS	2016. év	2017. év	Változás [%] (2017-2016) / 2016
1.1.1. Saját működési bevételek tulajdonosi bevételek nélkül	12 177 966	12 034 077	-1,18%
1.1.2. Költségvetési támogatások a működőképesség megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások nélkül	28 022 887	30 004 844	7,07%
1.1.3. Átengedett bevételek	825 568	843 427	2,16%
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	14 474 255	13 791 995	-4,71%
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	7 362	17 708	140,53%
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	169 822	187 979	10,69%
1.1.7. Hozam- és kamatbevételek (2014-ben a működési rész csak az önkormányzat nyilvántartása alapján pontosítható)	33 118	94 808	186,28%
1.1.8. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele	62 857	54 916	-12,63%
1.1.9. Az önkormányzatok rendkívüli támogatásai	323 470	396 496	22,58%
1.1. Folyó bevételek (1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.+1.1.8.+1.1.9.)	56 097 305	57 426 251	2,37%
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül	43 095 748	43 799 634	1,63%
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	6 041 156	6 862 669	13,60%
1.2.3.1. vállalkozásoknak	397 771	391 956	-1,46%
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	16 202	350	-97,84%
1.2.3.3. magánszemélyeknek	1 893 195	1 853 812	-2,08%
1.2.3.4. non-profit szervezeteknek	701 008	746 035	6,42%
1.2.3. Transzferkiadások	3 008 176	2 992 153	-0,53%
1.2.4. Kamatkiadások	41 889	32 585	-22,21%
1.2.5. Kölcsönök nyújtása, törlesztése	100 752	64 873	-35,61%
1.2. Folyó kiadások (1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.)	52 287 722	53 751 913	2,80%
1.3. Folyó költségvetés egyenlege, működési jövedelem (1.1. – 1.2.)	3 809 582	3 674 337	-3,55%
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS			
2.1.1. Saját tőkebevételek	379 194	421 723	11,22%
2.1.2. Költségvetési támogatások	3 573 879	3 230 089	-9,62%
2.1.3. Államháztartáson belülről kapott támogatások	1 850 416	19 653 486	962,11%
2.1.4. EU-tól és külföldről kapott támogatások	65 433	17 645	-73,03%
2.1.5. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	260 135	300 174	15,39%
2.1.7. Kölcsönök visszatérülése, igénybevétele	101 198	38 008	-62,44%
2.1. Felhalmozási bevételek (2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.+2.1.5.+2.1.6.+2.1.7.)	6 230 255	23 661 125	279,78%
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	3 239 169	5 438 629	67,90%
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	3 000 564	5 533 281	84,41%
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	149 721	125 174	-16,40%
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	500	0	-100,00%
2.2.5. Államháztartáson kívülre adott pénzeszközök	166 101	257 538	55,05%
2.2.6. Befektetéssel kapcsolatos kiadások	33 113	16 608	-49,84%
2.2.8. Kölcsönök nyújtása, törlesztése	96 281	88 890	-7,68%

2.2. Felhalmozási kiadások (2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.+2.2.7.+2.2.8.+2.2.9.)	6 685 449	11 460 121	71,42%
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. – 2.2.)	-455 195	12 201 004	2780,39%
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ (1.3.+2.3.)	3 354 387	15 875 341	373,27%
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK			
4.1. Hitelfelvétel	987 906	1 213 983	22,88%
4.2. Hiteltörlesztés	1 005 733	1 244 376	23,73%
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	0	0,00%
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0,00%
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	524 700	1 776 914	238,65%
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	1 420 675	1 510 053	6,29%
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek	5 043 741	2 370 684	-53,00%
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások	5 207 910	2 919 495	-43,94%
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-1 077 972	-312 342	71,03%
5. TÁRGYÉVI PÉNZÜGYI POZÍCIÓ (1.3.+ 2.3.+4.9.)	2 276 415	15 562 999	583,66%
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés (4.2.+4.4))	2 803 849	2 429 962	-13,33%
* Az önkormányzat bevételei nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradvány igénybevételét.			
Tájékoztató adat: Maradvány igénybevétele	10 088 546	12 401 207	

■ V. SZ. MELLÉKLET: AZ ÖNKORMÁNYZATOK 2016-2017. ÉVI FŐBB MUTATÓINAK ÉS KOCKÁZATI TERÜLETEINEK
ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

Összefoglaló értékelés				
Azonosított kockázatok (értékelése: Magas=M / Közepes=K / Alacsony=A)	A kiválasztott önkormányzatok 2016. évi kockázati besorolása és pontozása		A kiválasztott önkormányzatok 2017. évi kockázati besorolása és pontozása	
I. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata	K		K	
1. Pénzügyi gazdálkodás	A	3,0	5,0	A
1.1 Közfeladatok finanszírozási struktúrája	A	1,0	3,0	A
1.2 Felhalmozási kiadások és finanszírozása	K	2,0	0,0	A
1.3 Finanszírozás	A	0,0	2,0	A
2. Eladósodás	A	6,0	8,5	A
2.1 Adósságkonszolidációt követő időszakban bekövetkező eladósodás	A	0,0	2,0	A
2.2 Szállítók felé történő eladósodás	K	3,5	5,5	K
2.3 Pénzintézet felé történő eladósodás	A	0,5	1,0	A
2.4 Garancia- és kezességvállalás	K	2,0	0,0	A
3. Vagyongazdálkodás	M	16,0	9,0	K
3.1 Vagyonszerzés	A	1,0	1,0	A
3.2 Belső eladósodás	M	8,0	8,0	M
3.3 Többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok	M	7,0	0,0	A

■ VI. SZ. MELLÉKLET: AZ ÖNKORMÁNYZATOK 2016-2017. ÉVI FŐBB MUTATÓINAK ÉS KOCKÁZATI TERÜLETEINEK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE

Kockázati területek /Kockázatforrások	Mutatók értéke 2016.12.31	Kockázati besorolás 2016. év	Mutatók értéke 2017.12.31	Kockázati besorolás 2017. év
I. Az önkormányzati gazdálkodás fenntarthatóságának, a törvényben előírt feladatok ellátásának kockázata		A		A
1. Pénzügyi gazdálkodás				A
1.1 Közfeladatok finanszírozási struktúrája				A
Működési kiadások fedezettsége	107,3%	A	106,8%	A
Önkormányzati rendkívüli támogatás aránya	0,58%	K	0,69%	K
Adóbevételek működési bevételeken belüli arányának változása	-	-	-0,33	K
Adóbevételek állományának változása	-	-	-0,02%	K
Helyi iparüzési adóbevételek állományának változása	-	-	-1,0%	K
1.2 Felhalmozási kiadások és finanszírozása		K		A
Felhalmozási kiadások fedezettsége	93,2%	K	206,5%	A
1.3 Finanszírozás				A
Törlesztés fedezettségének aránya	26,4%	A	33,9%	A
Nettó működési jövedelem változása	-	-	-13,2%	K
2. Eladósodás		A		A
2.1 Adóssághoz konszolidációt követő időszakban bekövetkező eladósodás		A		A
Eladósodási mutató	1,2%	A	1,4%	A
Eladósodási mutató változása	-0,3	A	0,2	K
Tárgyévi pénzügyi pozíció változása			583,7%	A
2.2 Szállítók felé történő eladósodás		K		K
Kötelezettségek dologi, felújítási beruházási kiadásokra állomány változása	-40,6%	A	25,4%	K
90 napon túli lejárt kötelezettségek állományának aránya (az összes kötelezettség állományból)	0,5%	M	0,5%	M
Lejárt dologi, felújítási beruházási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány aránya (az összes kötelezettség állományból)	14,0%	K	9,3%	K
Lejárt dologi, felújítási beruházási kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány változása	-27,0%	A	-16,8%	A

Lejárt dologi kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségek állomány aránya a dologi kiadások egy havi átlagához viszonyítva	6,2%	K	4,7%	K
2.3 Pénzintézet felé történő eladósodás		A		A
Banki kötelezettségállomány mérlegfőösszeghez mért nagysága	0,06%	A	0,03%	A
Banki kötelezettségek (rövid és hosszúlejáratú hitelek és kötvénykibocsátásból származó tartozások) állományának változása	8,4%	A	-33,1%	A
Tárgyévben kormányzati jóváhagyással megkötött hosszú lejáratú adósságot keletkeztető ügyletek darabszáma	1	K	2	M
...ügyletek értéke (E Ft)	15 523	A	46 000	A
Tárgyévben megkötött, kormányzati hozzájáruláshoz nem kötött, hosszúlejáratú adósságot keletkeztető ügyletek darabszáma	0	A	0	A
... ügyletek értéke (E Ft)	0,0	A	0,0	A
2.4 Garancia- és kezességvállalás		K		A
Garancia és kezességvállalások állománya (E Ft)	15 447	K	0	A
3. Vagyongazdálkodás		M		K
3.1 Vagyonváltozás		A		A
Befektetett eszközök fedezettsége	103,3%	A	106,1%	A
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok állományának változása (E Ft)	7 174 157	A	3 916 639	A
Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök állományának változása (E Ft)	1 797 058	M	903 481	M
3.2 Belső eladósodás		M		M
Eszközpótlási mutató (tárgyi eszközök összesen)	62,7%	M	61,8%	M
Eszközpótlási mutató (ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogokra)	63,9%	M	60,4%	M
3.3 Többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok		M		A
Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei állományának változása	199,0%	M	-8,6%	A
...gazdasági társaságok számának változása (db)	4	M	-1	A
Tartós részesedések állományának változása	2,04%	K	-1,05%	A

■ VII. SZ. MELLÉKLET: MONITORING ALÁ VONT ÖNKORMÁNYZATOK

sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:
1	Abda Község Önkormányzata	45	Egercsehi Községi Önkormányzat
2	Adásztevel Község Önkormányzata	46	Egervár Község Önkormányzata
3	Alap Község Önkormányzata	47	Egyházasköd Község Önkormányzata
4	Andocs Község Önkormányzata	48	Encsencs Község Önkormányzata
5	Attala Község Önkormányzat	49	Endrefalva Község Önkormányzata
6	Babarc Község Önkormányzata	50	Enese Község Önkormányzata
7	Bagod Község Önkormányzata	51	Eperjeske Község Önkormányzata
8	Bakonybél Község Önkormányzata	52	Farád Község Önkormányzata
9	Bakonycsérnye Nagyközség Önkormányzata	53	Felsőnyárad Községi Önkormányzat
10	Bakonyzentlászó Község Önkormányzata	54	Felsőszentmárton Községi Önkormányzata
11	Bakonyzombathely Község Önkormányzata	55	Furta Község Önkormányzata
12	Balaton Községi Önkormányzat	56	Galambok Község Önkormányzata
13	Balatonfőkajár Község Önkormányzata	57	Géderlak Községi Önkormányzat
14	Balatonkeresztúr Község Önkormányzata	58	Gérce Község Önkormányzata
15	Bátaapáti Község Önkormányzata	59	Gesztely Község Önkormányzat
16	Becsehely Község Önkormányzata	60	Gölle Községi Önkormányzat
17	Berekböszörmény Község Önkormányzata	61	Göröcsény Községi Önkormányzat
18	Bodrogkeresztúr Község Önkormányzata	62	Gyermely Község Önkormányzata
19	Bodrogkisfalud Község Önkormányzata	63	Győrújfalú Községi Önkormányzat
20	Bolhó Község Önkormányzata	64	Gyulaháza Község Önkormányzata
21	Borota Községi Önkormányzat	65	Halászi Község Önkormányzata
22	Borsodbóta Község Önkormányzata	66	Hangony Községi Önkormányzat
23	Borsosberény Község Önkormányzata	67	Hegykő Község Önkormányzata
24	Böhönye Község Önkormányzata	68	Héhalom Község Önkormányzata
25	Budajenő Község Önkormányzata	69	Hetes Község Önkormányzata
26	Bükkábrány Község Önkormányzata	70	Hidasnémeti Község Önkormányzata
27	Csaholc Község Önkormányzata	71	Homokszentgyörgy Község Önkormányzata
28	Csanádalberti Község Önkormányzata	72	Horvátzsidány Község Önkormányzata
29	Csanádapáca Község Önkormányzata	73	Iharosberény Község Önkormányzata
30	Császár Község Önkormányzata	74	Ináncs Község Önkormányzata
31	Cserépfalu Község Önkormányzata	75	Jánkmajtis Község Önkormányzata
32	Cserhátsurány Község Önkormányzata	76	Kajárpec Községi Önkormányzat
33	Csókakő Községi Önkormányzat	77	Kápolna Községi Önkormányzat
34	Csokonyavisonta Község Önkormányzata	78	Kápolnásnyék Község Önkormányzata
35	Csót Község Önkormányzata	79	Karmacs Község Önkormányzata
36	Csókölly Község Önkormányzata	80	Kaszaper Község Önkormányzata
37	Csörötnek Község Önkormányzata	81	Kázmárk Község Önkormányzata
38	Dág Község Önkormányzata	82	Kehidakustány Község Önkormányzata
39	Dalmád Község Önkormányzata	83	Kék Község Önkormányzata
40	Domoszló Községi Önkormányzat	84	Kenéz Község Önkormányzata
41	Döbrököz Község Önkormányzata	85	Kesznyéten Község Önkormányzata
42	Dunaszeg Község Önkormányzata	86	Keszű Község Önkormányzata
43	Dunaszentgyörgy Község Önkormányzata	87	Kimle Község Önkormányzata
44	Egerbakta Községi Önkormányzat	88	Királd Község Önkormányzata

sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:
89	Kisar Község Önkormányzata	133	Pápateszér Község Önkormányzata
90	Kisbajcs Község Önkormányzata	134	Parasznya Község Önkormányzata
91	Kismaros Község Önkormányzata	135	Pázmándfalu Község Önkormányzata
92	Kövágószőlős Község Önkormányzata	136	Petőfiszállás Községi Önkormányzat
93	Kunágota Község Önkormányzata	137	Petőháza Község Önkormányzata
94	Kurd Község Önkormányzata	138	Pornóapáti Község Önkormányzata
95	Kübekháza Községi Önkormányzat	139	Poroszló Községi Önkormányzat Képviselőtestülete
96	Látrány Község Önkormányzata	140	Pusztakovácsi Község Önkormányzata
97	Lesenceistvánd Község Önkormányzata	141	Püspökhátvan Község Önkormányzata
98	Lesencetomaj Község Önkormányzata	142	Rábapaty Község Önkormányzata
99	Lövő Község Önkormányzata	143	Rábatamási Község Önkormányzata
100	Ludányhalászi Községi Önkormányzat	144	Ramocsaháza Község Önkormányzata
101	Magyaratád Községi Önkormányzat	145	Réde Község Önkormányzata
102	Marcaltő Község Önkormányzata	146	Regöly Község Önkormányzata
103	Márkó Község Önkormányzata	147	Ruzsa Község Önkormányzata
104	Mátramindszent Község Önkormányzata	148	Ságújfalú Község Önkormányzata
105	Mátraszele Község Önkormányzata	149	Ságvár Község Önkormányzata
106	Mecsek nádasd Önkormányzata	150	Sajóhidvég Község Önkormányzata
107	Mezőszilas Község Önkormányzat	151	Sajókeresztúr Község Önkormányzata
108	Mezőtárkány Község Önkormányzata	152	Sajóörös Község Önkormányzata
109	Mihálygerge Község Önkormányzata	153	Sé Község Önkormányzata
110	Nábrád Községi Önkormányzat	154	Segesd Község Önkormányzata
111	Nagyberki Község Önkormányzata	155	Semjénháza Községi Önkormányzat
112	Nagykamarás Község Önkormányzata	156	Serényfalva Község Önkormányzata
113	Nagykónyi Község Önkormányzata	157	Sirok Községi Önkormányzat
114	Nagykőrű Községi Önkormányzat	158	Somogyjád Község Önkormányzata
115	Nagyoroszi Község Önkormányzata	159	Somogysárd Község Önkormányzat
116	Nagysimonyi Község Önkormányzata	160	Somogyszob Községi Önkormányzat
117	Nagyszakácsi Község Önkormányzata	161	Somoskőújfalú Község Önkormányzata
118	Nagyvázsony Község Önkormányzata	162	Surd Község Önkormányzata
119	Nemesbikk Község Önkormányzata	163	Szakály Község Önkormányzata
120	Nemesbőd Község Önkormányzata	164	Szalmár Község Önkormányzata
121	Nézsza Községi Önkormányzat	165	Szalánta Községi Önkormányzat
122	Nőtincs Község Önkormányzata	166	Szendrőlád Község Önkormányzata
123	Nyárad Község Önkormányzata	167	Szepetnek Községi Önkormányzat
124	Nyírcsászári Község Önkormányzata	168	Szigetbecse Község Önkormányzat
125	Nyírtét Község Önkormányzata	169	Szilsárkány Község Önkormányzata
126	Osli Községi Önkormányzat	170	Szurdokpüspöki Község Önkormányzata
127	Őcsény Község Önkormányzata	171	Szügy Község Önkormányzata
128	Órhalom Község Önkormányzata	172	Tác Község Önkormányzata
129	Őskü Község Önkormányzata	173	Tápszentmiklós Község Önkormányzata
130	Palotabozsok Község Önkormányzata	174	Tárkány Község Önkormányzata
131	Palotás Község Önkormányzata	175	Tarnalelesz Községi Önkormányzat
132	Pap Község Önkormányzata	176	Tarnaméra Községi Önkormányzat

sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:	sorszám	A település (községi önkormányzat) neve:
177	Tevel Község Önkormányzata	190	Vajdácská Község Önkormányzata
178	Tiszakóród Község Önkormányzata	191	Vál Község Önkormányzat
179	Tiszapalkonya Község Önkormányzata	192	Vanyarc Községi Önkormányzat
180	Tiszatarján Község Önkormányzata	193	Varbó Község Önkormányzata
181	Tiszatenyő Községi Önkormányzat	194	Városlőd Község Önkormányzata
182	Tolcsva Község Önkormányzata	195	Vasad Község Önkormányzata
183	Tolnanémedi Község Önkormányzata	196	Vaszar Község Önkormányzata
184	Torony Község Önkormányzata	197	Visonta Községi Önkormányzat
185	Tótvázsony Község Önkormányzata	198	Zákány Község Önkormányzata
186	Túristvándi Község Önkormányzata	199	Zelaszántó Község Önkormányzata
187	Túrje Község Önkormányzata	200	Zemplénagárd Községi Önkormányzat
188	Újudvar Község Önkormányzata	201	Zomba Község Önkormányzata
189	Úrhida Község Önkormányzat		

FÜGGELÉKEK

I. SZ. FÜGGELÉK: A JELENTÉSBEN BEAZONOSÍTOTT 2017. ÉVRE VONATKOZÓ KOCKÁZATOKKAL ÉRINTETT ÖNKORMÁNYZATOK

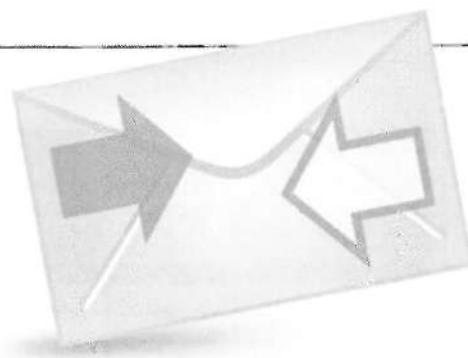
Negatív működési jövedelem miatti kockázat	Rendkívüli támogatás igénybevétele nélkül negatív működési jövedelem miatti kockázat	Eladósodásra irányuló kockázat a 90 napon túl fennálló tartozás miatt	Eladósodás kockázata a lejárt szállítói tartozás működési jövedelemhez viszonyított aránya miatt
Alap Község Önkormányzata	Alap Község Önkormányzata	Bodrogkísfalud Község Önkormányzata	Bodrogkísfalud Község Önkormányzata
Babarc Község Önkormányzata	Bodrogkísfalud Község Önkormányzata	Csaholc Község Önkormányzata	Csanádapáca Község Önkormányzata
Bátaapáti Község Önkormányzata	Csanádapáca Község Önkormányzata	Ináncs Község Önkormányzata	Cserépfalu Község Önkormányzata
Csanádapáca Község Önkormányzata	Cserépfalu Község Önkormányzata	Nőtincs Község Önkormányzata	Hidasnémeti Község Önkormányzata
Cserépfalu Község Önkormányzata	Csokonyavisonta Község Önkormányzata	Sé Község Önkormányzata	Ináncs Község Önkormányzata
Egerbakta Községi Önkormányzat	Egerbakta Községi Önkormányzat	Szakály Község Önkormányzata	Kunágota Község Önkormányzata
Egervár Község Önkormányzata	Egervár Község Önkormányzata	Az érintett önkormányzatok száma összesen: 6	Somoskőújfalu Község Önkormányzata
Egyházashátrádó Község Önkormányzata	Egyházashátrádó Község Önkormányzata		Szakály Község Önkormányzata
Eperjeske Község Önkormányzata	Gesztely Község Önkormányzata	Ebből 90 napon túl fennálló tartozás mellett 2017-ben 2 önkormányzat működési jövedelme negatív	Az érintett önkormányzatok száma összesen: 8
Géderlak Községi Önkormányzat	Hidasnémeti Község Önkormányzata		
Gérce Község Önkormányzata	Ináncs Község Önkormányzata		
Gesztely Község Önkormányzata	Kápolna Községi Önkormányzat		
Gölle Községi Önkormányzat	Kék Község Önkormányzata		
Hidasnémeti Község Önkormányzata	Látrány Község Önkormányzata		
Homokszentgyörgy Község Önkormányzata	Mátramindszent Község Önkormányzata		
Ináncs Község Önkormányzata	Nagykamarás Község Önkormányzata		
Kápolna Községi Önkormányzat	Nagyszakácsi Község Önkormányzata		
Kápolnásnyék Község Önkormányzata	Nemesbikk Község Önkormányzata		
Kehidakustány Község Önkormányzata	Nyírcsászári Község Önkormányzata		
Kék Község Önkormányzata	Órhalom Község Önkormányzata		
Kisbajcs Község Önkormányzata	Parasznya Község Önkormányzata		
Kunágota Község Önkormányzata	Somoskőújfalu Község Önkormányzata		
Látrány Község Önkormányzata	Szakály Község Önkormányzata		

Negatív működési jövedelem miatti kockázat	Rendkívüli támogatás igénybevétele nélkül negatív működési jövedelem miatti kockázat	Eladósodásra irányuló kockázat a 90 napon túl fennálló tartozás miatt	Eladósodás kockázata a lejárt szállítói tartozás működési jövedelemhez viszonyított aránya miatt	
Márkó Község Önkormányzata	Szilsárkány Község Önkormányzata			
Mátramindszent Község Önkormányzata	Tác Község Önkormányzata			
Mátraszele Község Önkormányzata	Tevel Község Önkormányzata			
Nagyberki Község Önkormányzata	Tiszakóród Község Önkormányzata			
Nagykamarás Község Önkormányzata	Tiszapalkonya Község Önkormányzata			
Nagyszakácsi Község Önkormányzata	Újudvar Község Önkormányzata			
Nemesbikk Község Önkormányzata	Vasad Község Önkormányzata			
Nyírcsászári Község Önkormányzata	Az érintett önkormányzatok száma összesen: 30			
Parasznya Község Önkormányzata				
Somoskőújfalu Község Önkormányzata				
Szakály Község Önkormányzata				
Szilsárkány Község Önkormányzata				
Tevel Község Önkormányzata				
Tiszakóród Község Önkormányzata				
Újudvar Község Önkormányzata				
Visonta Községi Önkormányzat				
Zalaszentő Község Önkormányzata				
Az érintett önkormányzatok száma összesen: 40				
Ebből mindkét évben negatív működési jövedelemmel rendelkező önkormányzatok száma: 8				

■ II. SZ. FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezetek vezetőinek az ÁSZ tv. 29. §[†] (1) bekezdése előírásának megfelelően.

A belügyminiszter a jelentéstervezetre észrevételt nem tett.

[†] 29. § (1) Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

---

¹ MÁK

Magyar Államkincstár

² Önkormányzatok

három vagy négy önkormányzat alkotta közös önkormányzati hivatal székhely
községi önkormányzat, összesen 201 önkormányzat

³ 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet

a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről
szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet utolsó időállapota

⁴ M Ft

millió Ft-ban

⁵ ÁSZ SZMSZ

Az Állami Számvevőszék Szervezeti és Működési Szabályzata

⁶ Számv. tv.

2000. évi C. törvény a számvitelről (hatályos: 2001. január 1-jétől)

⁷ Mötv.

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
(hatályos: 2012. január 1-jétől)

⁸ E Ft

ezer Ft-ban

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu

